

Az előfizetés ára:

1883 januártól egész évre . 8 frt.
 fél évre . . . 4 frt.
 „ „ negyed évre . 2 frt.
 Előfizetheti a kiadóhivatalban, **Valentin Károly** könyvkereskedésében, **Traub B. és társánál**, **Böhm M.** könyvkötőnél.

PÉCS

A hirdetések ára:

Négy hasábos petitsor
 1-szer . . . . . 6 kr
 2-szer . . . . . 5 kr
 3-szor . . . . . 4 kr
 Bélyeg-díj minden hirdetéskor 30 kr
 Nyilvánterben egy sor . . . . . 10 kr.

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelen hetenkint kétszer:
 szerdán és szombaton.

Szerkesztés: Mária-utca 1. sz.
 Kiadóhivatal: Nepomuk-utca 10. sz. a posta mellett.

Egyes szám 10 kr.
 Kapható a kiadóhivatalban, **Valentin Károly** könyvkereskedésében, **Traub B. és társánál**, **Böhm M.** könyvkötőnél Király-utca-

Int az idő.

Tán egy évtizede annak, hogy mostani miniszterelnökünk, midőn még mint egyszerű országos képviselő az ellenzék padjain foglalt helyet s vitte ez oldalon a vezér szerepet, a választási mozgalmak heve, különösen a dunántúli kerület egynémely megyéiben az ellenzék tulzó árnyalata által oly eszközök lőnek alkalmazásba véve, melyek elég alkalmasak valának a társadalmi rend fenekestül való felforgatására, értjük az akkoriban ugynevezett „földosztási mániát” — a „Hon” hasábjain maga jelzé a veszélyt: „a társadalom alapjai fenyegetve, veszélyeztetve vannak.” S ezzel, mint nemes ellenfél, szavainak tekintélye és súlyával maga figyelmezteté a nemzet és kormányfőit az éhrelétre és erélyes rendszabályok alkalmazására.

Ezen emlékeztetés szavak jutnak eszünkbe ma, midőn más alakba öltöztetett, de ugyanazon sanyaru jelenségekkel találkozunk; midőn a szárnyaló hírek, vagy a hirlapok az ország különböző vidékeiről kisebb nagyobb jelentőségű tudósításokat hoznak a társadalom alapjai, a közrend tömeges fenyegetése és veszélyeztetéséről oly firma alatt, mely nem magyar földön termett, hanem külföldről dobatott be hozzánk és küzünk s melynek ápolói vagy dédelgetői csak

most kezdik észrevenni, hogy az előcsatározója a perhorreskált szocializmus és egyéb vele rokon természetű, vagy iker-eszméknek.

És ugyan mindezekhez ami mai nagyralátó, nagy pipáju, kevés dohányu ellenzékünknek volt kárhozzátólag csak egy árva szócskából álló mondani valója?

Nem.

Mindössze is miután kéz alatt megsegitte ez eszmék zagyalékát terjeszteni, az üszköket az értelmelen tömegbe dobálni, hosszú fontoskodó képpel és farizeusi szemfogatással azon rövid két színű pronuncziamentot bocsátá világgá: hogy bánjon el velük a kormány.

Lehet, hogy a fentjelzett hírek tulzottak, lehet, hogy a valóság mértékén alul maradtak. Az mindegy. Annyit mindenestre bizonyitanak, hogy a tüz lappang, terjeng sub cineri doloso; mert a fegyveres erő alkalmazása még mindig nem nélkülözhető.

Elég sajnos, hogy minden pártból, minden osztályból, minden fajból, minden nemzetiségből, sőt mindkét nemből akadnak szép számmal ifjak és vének, kik tudva, vagy öntudatlanul szitogatják a zsarátnokot s nem akarnak vagy nem tudnak odáig gondolkodni, hogy azzal magát a szent szabadság tetőjét is mindnyájunk feje felett lángha borítják.

Elég sajnos, hogy mindezek meggát-

lására a kormánynak marcialis eszközöket kell használni és sok eltévedettnek áldozatul kellett esni, vagy vérzeni, avagy kelend még ezután bűnhődni; míg a hangadók legnagyobb része Pilatusként mossa vagy dörszöli kezeit azzal, hogy „hiszen nem így akartuk ezt.”

Elég sajnos, hogy nem csak magán társaságokban könnyelműen tréfálóznak az egyes gyászbesetek felett, hanem találjuk e modort némely, különben komoly irányu fővárosi lapokban is. Hiszszük egyébként, hogy kormányunk bir elég erővel megakadályozni, hogy tréfálózókat ne érje azon sors, mi a nagy francia forradalom alatt a hasonló könnyű véri élcelődőket utolérte.

A legsajnosabb pedig az, hogy e temérdek eszmezavarnak nálunk épen a legalkotmányosabb korszakban s akkor kell felszínre vergődni, midőn a nagy áldozatok árán követelt és emelt népnevelés és ezzel karöltve járó felvilágosodás minél általánosabbá s a népesség minden rétegén át minél szélesebb körűvé kezd válni.

Megyénk és városunk — leszámítva egyes éhletetlen apró petulaneciákat, — eddig még lett óva a mételey kitérésétől, mit egyrészt a nép többsége józan gondolkodásának és erős jogérzetének, másrészt a tisztviselők éberségének és tapintatos eljárásának köszönhetünk.

A „Pecs” tárczája.

Az áms.erdami világkiállításról.

(Eredeti tudósítás.)

Párizs, 1883. szeptember 8.

Hollandiának gözzel telt és mégis pazarnul napfényes ege alatt, közel a mindig harmatos, mindig zöld, és csatornák által behálózott polderekhez, ott, hol a könnyen gomolygó köd járása közben összekeveredik a magasan kifeketelő szelmalmok sáfrányszín szárnyaival, Amsterdam veres fedelű, veres, barna, vagy fekete falu házainak csaknem közepete emelkedik egy hindu templom. Hindu templom Amsterdamban. Ki e templomot látja, azt hinné, hogy azt nem is építhette más, mint utódai Visawkarmának, a mennyei építésznek, ki atyja volt a stápathiának, kik építették a pagodákat, hiszen megtartva a hindu szent könyvek írott parancsait és rítusát, melyek még magától Brahma istentől származtak, s ép azért azoknak áthágása nemcsak az építmény romba dülését vonja maga után, hanem még örök kárhozzátba is dönti az építőket.

A templom magas, márványozott homlokának égfelé nyuló ormózatán öblös vonalban nyulnak el Vasuki kígyói, melyeknek rémséges esomóban elázó sok feje jobbról és balról a hollandi czimert érinti. Egy nagy bibor lepel, mintha ünnepet

jelentene, avagy az épület kapujánál tolongó tömeg ellen védeni akarná a templomot, áttetszően leplezi be annak symbolikus jelentőségű fél domborműveit, a büszke lovagokat és nagy oroszlanokat, melyek mint valami őrség helyezték el a szentély bejáratánál. A pagoda egyik szárnyától egész a másikig ér ez óriási sál, zöld és azurkék pálmák vannak domboru szövésével beleszőve, csillogó arany és ezüst rojtozattal terhelve. Soha Kasmir művészei ilyet még nem készítettek.

A templom két szárnyán két tőmör négyszegletű torony, melyet, párosával felállított harcei elefántok tartanak. Két-két elefánt pár között egy magas lépcső, melyet roppant halomban mythikus alakok és virágok fednek e lépcsők vezetnek mint valami titokszerű szentélybe, a templom belsejébe. Hanem a templom belsejében az aria vallás antik symbolumai helyett az emberi tevékenységnek sokváltozatu alakjaival találkozunk. Földművelés, ipar, kereskedelem, művészet hordták ide össze kincseiket, és a templom magas hajójában, hol száz meg száz nép van képviselve felhangzik századunk díes-éneke, magasztatva e század bátorságát, győzhetlen hatalmát, és feltartóztatatlan haladását, melynek legújabb kérépét ime itt mutatja be a világnak az amszterdami kiállítás.

A főbejáratnál megnyílik előttünk a forgalomnak lüktető főere, egy nagy és

hosszu utca, mely a kiállítást egész hosszában átseleli. É nagy ér perspectiváját jobbról és balról mindenféle alakú, stílyű és koru szobrok, pavillonok, kioszkok, kunyhók, pylonok és monumentumok szegélyezik, s mindenféle nemzet mindenféle színeiben játszó zászlók, lobogók ékesítik. E főutca mentén egyenlő térközökben ujra csarnokok emelkednek, melyeken át a forgalom a kiállítás legvégsőbb pontjáig kereng.

E nagy utca bejáratánál, hol egy zugó, bámuló, tolongó, itt szemfüles, ott figyelmetlen tömeg szünet nélkül előre hátra hullámszik, hol az Amstel partján pár hónapra minden nép találkozót tart, e bejáratnak küszöbén Hollandia mond nekünk „Isten hozott”-at.

Ami a belépőt először meglepi, az az európai osztálynak nagy egyformasága. A közlekedés könnyűsége Európa műveltebb népeit ugyszólván egy családdá tette, melynek tagjai között alig ismerhető fel külön nemzeti jelleg. Valóban ha igen figyelmesen nem nézzük a kiállított tárgyakat, s a csarnokok falán kötegebe bokrézátott zászlók színeit, csak az öröknek ruházata juttatná eszünkbe, hogy egyik országból a másikba haladtunk. Ez az oka, hogy az európai tárlaton nagy ritkaság az olyan tárgy, mely tisztán kifejezett nemzeti jellegével vonná magára figyelmünket. Ilyen tiszta nemzeti karakterrel nem is találko-

Hanem azért elbizakodnunk legkevesebb sem szabad.

A titokban bujkáló kül- és belföldi szellemek, — ha ugyan szellemeknek mondhatók — kik Pozsonyt, Budapestet, Sopront, Zalát, Somogyot sat. meglátogatták, nem alusznak, csak ovatosabban ólálkodnak; míg azok egy része nyílt tevékenység teréül Horvátország és a volt határörvidék különböző tájait választá, hol egyszersmind Szent-István koronája alatti országok szétrobbantását is eszeveszetten vakmerő programjába felvevé.

A lázongás lángjai nem messze lógnak tőlünk. Tehát földrajzi és ethnografiai helyzetünknek fogva is kétszeres éberségre van szükségünk; kötelessége ez minden jóra való polgárnak annyival is inkább, mert világrészünk e tájain nagy események vetik előre árnyaikat, melyekkel nekünk — kik itt a Duna-Dráva tájain és árnyak körébe esünk, — öntudatosan és tömörülve — nem szétzilálva — kell szembeszállanunk.

Ez események bármik, bármilyenek legyenek, bármikor vergődének felszínre, kell hogy erős kormányt, erős szilárd kormány közegeket találjanak ma és a közel jövőre is. Ehhez pedig feltétlenül kell, hogy azon párt tagjai, melyből a kormány alakítva van s mely kormány eddig is bölcs méréslellettel, de kellő erélyvel megállta helyét, — feltréve minden kicsinyes zsémbelődést, hazavonát, tétovázást, — egymás mellé sorakozzanak s egymás mellett emberül meg is álljanak, főleg ma, midőn ugy a köztörvényhatósági, valamint az országos képviselői választások küszöbe előtt állunk.

Életfeladat ez a rend, a szabadelvű pártra nézve már azért is, mert a veszély mutatózó pillanataiban az ellenzék hazafias kötelességének tartja, s ezt ország-világnak ki is jelentette, épen a veszély pillanatait felhasználni, hogy a zavarosban két marokkal halászson s kormányválságot idézen elő, mi aztán nyílt alkalmat szolgál-

tatna az alkotmány alapjainak is megingatására, ha ugyan nem elsöprésére.

E pártnak jelszava ma: Flectere si nequeo superos, Acheronta movebo.

A szabadelvű pártra nézve nálunk derült politikai ég alatt elég hosszú idő folyt le meg kísérimentálnál azt és tapogatózni annak megtudására, hogy mire vezet a párt-lazaság? Az eredményt megmutatta, szembeszköztette az utolsó orszgy. képviselő választás eredménye.

Örültök neki?

Ma nincs idő a hasonló kísérletekre. Nincs idő a társadalmi osztályok közti torzsalkodásra, a tétovára, tünődésre, töprekedésre, érzékenykedés és keserűsködésre, ide s tova garasok mértéke szerint való tekinthetésekre, pártkonvüviséggel való nyegle tetszelgésre, színtalnak mögötti személyes ambíciók dédelgetésére, kanapépörök és beteges apprehenziók gyártására, szóval filiszter-politika üzésére, mi csak az ellenzék malmára hajtja a vizet s eresztí meg a zsülipeket: hanem igenis a komor politikai láthatár czikázó villámai intő jelek: az összehatásra, határozott és nyílt homlokkal való mielőbbi sorakozásra és serény lankadatlan férfias tevékenységre, a rokonelvű elemek egy zászló alá gyűjtésére.

Ez a legbiztosabb mód és fegyver a győzelemre. Enélkül a párt elbukott s utána jön az „özönvíz.“

Válaszszatok és ne késlelkedjétek. A késlelkedő rendszerint el is késik.

A cataster Magyarországon.

Nagy országos műnek eredményteljes befejezéséről, a kormány által kinevezett és az autonóm hatóságok részéről megválasztott nagyszámu egyének sok éven át folytatott ernyedetlen tevékenységének gyümölcséről hozhatunk ma részletesebb közleményt.

Gróf Szapáry Gyula pénzügyminiszter ugyanis az 1881. XL. tez. 7. szakasza értelmében összehívta a 30 tagu országos

földadóbizottság tagjait egy f. hó 10-én d. e. 10 órákor kezdődő és a következő napokon folytatandó tárgyalásra a magyarországi kataszteri jövedelmi fokozatok végleges megállapítása ügyében. A földbirtok tiszta jövedelmének az 1875. év márcziusában kihirdetett 1875. VII. tez. által elrendelt pontos kipuhatólása és ennek alapján egy új általános földadócataster elkészítése, most már a befejezés stádiumába lépett.

A munka a szükséges kiegyesztésekkel 1875. évi július 1-én kezdődött meg. A tulajdonképeni jövedelem megállapítási munkálat csak 1877. július hóban indult meg. Ha meggondoljuk, hogy a magyar korona egész területén minden egyes parcella után az illető vidék váltógazdasági szokásai alapján ki kellett számítani a nyers és tisztajövedelem 3—7 évi átlagát, és hogy egész Magyarországon egyszersmind pontos felmérés és az ezen felmérés alapján szerkesztett részletes térképek sokszorosítása járt ezzel karöltve: teljes elismeréssel kell adózni a közreműködőknek, de kiváltképen Fejér Miklós vezető osztálytanácsosnak, valamint a választott bizalmi férfiaknak.

Az országos bizottság hetes bizottsága, melynek tagjai gróf Dessewffy Aur. l. elnök, gr. Festetics Andor alelnök, Rudnyásky Ferenc előadó, Bittó Béni, Elekes György, Gyurgyevics Adolf és br. Inkey Nándor, az utolsó időben 3 héten keresztül naponként 8—10 órán át tartó üléseken végig tárgyalta az előtte fekvő roppant anyagot az összes reclamációkkal együtt, csakhogy javaslatait mielőbb beterveztesse az országos bizottságnak s ezen működése eredménye gyanánt az összes tiszta jövedelmet a magyar korona területére 155.852,100 forintban állapította meg a föld után; ebből levonva az 1881. 42. t. cz. alapján az illető catasteri igazgatóságnál már bizottságilag megejtett liquidatiók szerint a magyarországi vizsábalyozó és ármentesítő társulatok és érdekeltségek védműveinek költségeire bizonyos arányszámban visszatérítendő összegeket és pedig 4.348,223 frtot, marad földadó-alapul kimutatott jövedelem 151.583,877 frt.

Hogy ezen tiszta jövedelemből a törvényben maximum gyanánt megállapított 40 millió frtnyi földadó kivethető legyen, ezental, jövő évi január 1-étől, a mikor az új cataster bizonyosan életbe fog lépnetni, a földadó s pedig a központtól kivette, a

zunk csak a legtavolabbi kelet termékeinél Japánban, Chinában, az Indiákon.

Hogy Indiába juthassunk, át kell haladnunk Új déli Wales és Victoria kiállításain. Ez utóbbi hatalmas arany rudakat állított ki, be akarván mutatni azon gazdagságot, melyet harmincz év alatt bányásztak ki hegyeiből, értékük összesen több mint öt milliárd. Ez aranyhalmaz mellett — forrása a civilizált ember annyi javának annyi bajának — az ausztraliai tájak bizar állatai. Alkotásunk minden állat fajból és nemből összekeveredve, mintha csak azért lennének teremtvé, hogy a legkülönböfőbb faji tulajdonokat magukban egyesítve, 6k maguk egy fajhoz se tartozzanak. Közöttük egy victoriabeli vadember, az emberi nem tájának egy félreös korcsajtása, inkább vadállathoz, mint emberhez hasonlít, pusztulásra destínált faj, amint hogy pusztul is napról napra.

Milyen nagy különbség ez embernek alig nevezhető vad és a nemes és elegans hindu között, ki amott az angol Indiai osztály tárlata előtt áll őrt. Meglepetésből meglepetésbe jutunk e tárlaton. Alig tesszük be lábainkat, s mintha az ezeregy éj országába léptünk volna, a csodálatos hazájába, hol a folyó vizek homokjában arany, gyémánt, zafir, rubint, türkisz és amethyst csillog, hol a tenger mélyében koralok vannak s a halász gyöngyöt hoz fel a víz felekről.

Menjünk valamelyik indiai város piacára, például Bombayba. Illatos gyümölcsök és magvak eladói mellett, ime egy szövetkereskedő. Bangaloréi gyapot szövetei mellett, melyeken veressel, kékkal vannak rányomva a Romayana jelenetei, ott látunk az állványokon daccai mousseline fátyolokat, milyenekről a háremek foglonyői álmodoznak. Egy rőf széles, három rőf hosszú s oly hajlékony, hogy bátran áthuzhatni egy karika gyűrűn milyent a nők kis ujjukon viselnek. Szomszédnője sodronyokból font halakat árul. Rettenetesen karesu derekára még rá nézni is fél az ember. Üzlete jól jövedelmez, s mert vallása tiltja, hogy pénzt kamatoztassa, azt ékszerbe öli. Itt az edényárusnál, ha ugy tetszik, vegyünk egy zöldre, barnára zománczolt madrasi korsót, vagy talán ezt a penjabi vázát, melynek barnán aranyozott alapján kamáába festve pompázik a szent lotus virág. Csillogó színű sálók vagy nyers szövetek, káprázatos arany és ezüst paszmántokkal, melyek kellemes hajlásokban szövődnek, fonódnak keresztződnek, haladnak, visszafordulnak vég nélkül. Veres-kék mintájú nádgycéknyek, melyeket avatlatlan szem bársonynak mondana, ékszerek, játékok tulterhelt díszítésekkel, jegeczek, zománczok, melyek a japániakkal vetekednek, aczélkardok, melyek már Nagy Sándor korában híresek voltak, fedve damaszkirozással és hasonlithatlan finomságu zománczokkal.

Mindezeket nézni, csodálni igen, de leírni nem lehet.

Odalvást chinai butorok, négyszegletes vagy hengeralakú ágyak, nagyobbak mint Párizsban egy egész hálószoba. A chinai birodalom középső tájáról jött kereskedők más butorokat hoztak, íróasztalokat, konzolokat, melyeknek chinai jellege legfeljebb csak az előállítás különös módjában, és síkfelületüknek díszítésében nyilvánul. Szép mázok, különös kövek, drága elefantcsont és fölötté értékes apróságok csak nevelik érdeklődésünket. Magától értetődik, hogy tekintélyes helyet foglal el a chinai osztályban a porcellán, melylyel templomokat fődnek, falakat kiraknak a menyei birodalomban. Remek vázák, díszítések, oly finomak, hogy csipkének gondolnók, „hiu-tsin“ek, melyeknek virágai, halai rovarai csak akkor tűnnek elő, ha vízzel töltik meg őket, bálványok, monstnumok, spanyolfalak s ezernyi ép oly kedves, mint törékeny tárgy képednek a chinai keramika régi dícsőségéért.

Innen ismét Európába térünk vissza, s megállapodunk egy rajnai csapszék és egy nürnbergi sör kunyhó között. Amazon az ereszig feljutó szőlő jelezni látszik, hogy ott mérlik a jó moseli és rajnai bort, emitt szünetlen folyik a szőke sör, mely mellett vig német tanulók kancsóval kezükben, karddal oldalukon dalolnak, czívódnak, ahogy sorja kerül. Szőlő és komló verse-

kimutatott tiszta jövedelem után csak 19 százalékot, a földterhermentesítő járulék 8 százalékkal, összesen tehát 27 százalékkal lesz megállapítható, szemben az eddigi 29.76 százalékkal.

Nagyfontosságú és érdekes tény az, hogy eredetileg a pénzügyminiszterium közgei által az egyes bizottságok elé terjesztett sorozási eredmény szerint már nem volt többre, mint 157.901,793 frtra felvéve a tiszta jövedelem. Ezen összeg azután a kerületi bizottságok határozatai alapján le lett szállítva 154.802,869, frtra, az országos bizottság hetes küldöttségének megállapításai szerint pedig — mint már fölelítettük — 155.852,100 frtban lett végleg meghatározva, a mely összegből, mellesleg megjegyezve, Horvát-Szlavonország és a Határvidék csak 17.528,732 frt kimutatott tiszta jövedelemmel járul.

Az országos bizottság elé fogja a hetes küldöttség terjesztett indítványait tartalmazó nagy munkálatát, az ármentesítési társulatoknak liquidált összegek kimutatásával együtt. A jövedelmi fokozatok megállapítása 15 vasok kötetben van föltüntetve, és pedig a hét művelési ág szerint, minden egyes község 8 minőségű osztály szerint, parcellánként, illetőleg minden község és hold által kimutatva, a tiszta jövedelem. Ezen nagy munkálat eredményeként átalánosságban azt jelezheti, hogy az oly sok panaszra okot szolgáltatott igazgatóságok ezental teljese el fognak egyezni és a földbirtok arányos megadóztatása több évtizeden és biztosan lesz keresztülvihető.

Ezentul nem fog a rozs minőségű föld nagy adóval terheltetni s a kitünő földre aránylag nagyon csekély adó rovatt, továbbá a tiszta jövedelmi fokozatok sokkal nagyobb latitude-ot fognak engedni, a mennyiben most a legnagyobb jövedelmi adóttel a földbirtoknál körülbelül 18 forint, a legkisebb pedig csak 10—15 krajczár lesz. A legnagyobb tiszta jövedelmi tételek különben meg lettek állapítva Budapest közelében a kertek után, az ország némely vidékén pedig a szőlők után.

Minden esetre nagy előnnyel fog járni, ha most ezen catastro felvételek alapján minél előbb újra átdolgoztatik és megállapítatik a földbirtokok telekkönyve Magyarországon, a mi a birtokviszonyokra nézve épügy, mint a hitelforgalomra okvetlenül nagy haszonnal fog járni. Különösen fölemlítendő még, hogy az összes munkála-

toknál és tárgyalásoknál, a zágrábi és az eszéki kerület kivételével sehol Magyarországon nem volt ellentét a kerületi albizottságok és a pénzügyminiszterium közgeinek megállapításai között és az országos bizottság hetes küldöttsége is teljesen egyet értett a központ megállapításaival és javaslatával.

Az orsz. földadó bizottság szeptember hó 12-én vette tárgyalás alá a pécsi kerületi járásainak tarifáját. A tárgyalás lefolyása a következő volt.

Felolvastatik Baranyamegyének kérvénye, melyben panaszt emel a megállapított tiszta jövedelmi fokozati tételek ellen, különösen kiemelve, hogy a dárдай becsöljárásban aránytalanul magas van megállapítva a tarifa. Ha a megállapított tiszta jövedelem tökécsítettik, háromszor akkora összeg jön ki, mint amennyiért ott egy hold földet vehetni, és azért kéri, hogy tekintetbe véve a rozs talajt, a sok vízveszélyt és egyéb kedvezőtlen gazdasági körülményeket, szállíttassék le a megállapított tarifa.

Rudnyánszky Ferenc előadó kijelenti, hogy a kérvény a hetes küldöttség előtt fekküdt és majdnem minden irányban tekintetbe is vétetett és az egyes tételek arányosítása a többi járások tételeivel megfelelően lesz állítattak.

Vizsolyi Gusztáv: Kétséget nem szenved, hogy az 1881. törvény a tiszta jövedelmi fokozatok megállapítására nézve orvoslást nyújt, de ha ezzel nem éltek az illetők, akkor a túlterhelést nemcsak magában a járásokban, hanem még a kerületekben is alig lehetett elmellőzni s ha e tekintetben a hetes küldöttség munkálatai alapján nem történt orvoslás és ő bátorodik némi kételynek adni kifejezést, miután csak egyszerűsére rendeltetett el ezen kerületben a reambulatio, a túlterhelés megmaradt, s jelzi is, hogy magában Tomamegyében egyes járásoknál bizonyos aránytalanság tényleg mutatkozik.

De még nagyobb aránytalanságot lát egyes becsöljárások között ezen kerületben és a szombathelyi kerületben. Azért hozza ezt fel, mert a tisztajövedelmi fokozatok megállapítása ezen két kerületben leginkább összevágó. Nevezetesen a dárдай járásban a I. oszt. szántóföld tisztajövedelme 13 frt 30 kr, a tamási járásban hasonlóképen 13 frt 50, és a sárvári járásban szintén 13 frt 50 krral van fölveve. Neki az a meggyőződése, hogy a sárvári járás mind közlekedés, mind pedig hasznobéri tekintetében egészen külön-

böző és szerinte sokkal magasabb tisztajövedelmi fokozattal lett volna fölveendő, mint akár a tamási, akár a dárдай járás. Azon reményben, hogy e tekintetben felvilágosítást nyer, s ahöz képest alkalma lesz nézetét módosíthatni, kéri a hetes küldöttség előadóját, akár pedig a kataszteri ügyek vezetőjét, legyenek szivesek őt felvilágosítani, vajjon az 1881. kataszteri törvény 5. §-a rendelkezésének tökéletesen meglő-e felveve ezen becsöljárás tisztajövedelmi fokozatának megállapítása alkalmával.

Fejér Miklós oszt. tanácsos: A jársok ezen kerületben mind egyenlők voltak: az 1875-ben kitüntetett mintaterek sehol sem tartattak meg s ha egyesek netalán ma is szerepelnek, ez csak véletlenségből történhetett. Új mintaterek jelöltettek ki s ezek alapján állapítottak meg a tarifák. Ezeket tárgyalta a jársai kerületi bizottságok s ezek megállapodását végre tárgyalta a küldöttség; tehát a mi a törvényben el van rendelve, az mind megtörtént. A mi a specialis kérdést illeti, kerületi bizottság határozatában egyes tarifátelekre nézve felsorolja a jársásokat, melyekben legnagyobb részt csak egyes osztályozási vidékeken tett a küldöttség változtatást. Az összehasonlításra nézve megjegyzi, hogy a dárдай és részben a tamási járás I. oszt. földjei minőség tekintetében alig hasonlíthatók össze a sárvárral, mert talajlag föllette áll mind a dárдай, mind a tamásinak, csak az hozhatja össze a hármat, ha egyéb viszonyokat veszszük tekintetbe. Ha talaj-katasztert csinálnánk, a kettőnél föltétlenül magasabb ban kellene lenni a dárdaynak.

Rudnyánszky Ferenc megjegyzi hogy a küldöttség négy kerületet, nevezetesen a pozsonyi, pécsi, szombathelyi és budapesti kerületeket, melyek fekvésükkel, közlekedési eszközeikkel, de sőt klimatikus viszonyaiknál fogva is meglehetősen egyenlők, a hol legtöbb jó föld találtatik — mert ezen négy kerület a magyar államnak $\frac{1}{3}$ jövedelmét képviseli, tehát $\frac{1}{3}$ adóját fizeti — összehasonlította s úgy találta hogy a mi a pécsi kerületet illeti, ebben legjobb minőségű jársások a szekszárdi, tamási, dárдай, szántóföldek tekintetében; ezek fölött állanak a mellette levő szombathelyi kerület legjobb minőségű szántófölde. A sorozást illetőleg azt tapasztalta, hogy míg a szombathelyi kerület összes területén az I. és II. osztályi szántóföldek 25 %-ot tesznek, addig a pécsi kerületben csak 12 %-ot tapasztalta továbbá,

nyeznek egymással, melyik tudja az embert vigabbra hangolni. A verseny kimenetele függően van, s úgy látszik el sem fog dőlni hamarjában, mert mindketten egyenlő erővel vonzzák magukhoz a hatáskörükbe jutott sokaságot, hogy így megerősölve botcsássák utnak a szépművészetek csarnoka felé.

Erről a csarnokról mit írjak? Sokat, nagyon sokat kellene írnom, hogy csak megközelítőleg is leírhassem, a rendelkezésemre álló pár sorban megírni valamit, képzelnek érzem magamat. Inkább álljunk meg itt a „királyi pavillon” közelében, hol a sokaság, mely mindig kíváncsi látni a fejedelmi személyek környezetét, szorongva defilíroz, és csak sajnálkozva hagyja el, hogy ép oly csodálkozó tolongás közt találkozzék egy házikóban, hol Amsterdam gyémánt közzírúcsi mesés halmazokban szemünk előtt közzírúcsi a szemképrázató követ, mely a Ganges iszapjaiból, s a Fok-föld plaecer-jeiből ide vándorolt.

Ezen polichrom fából és téglákból emelt épület, homlokán allegorikus festmények s alakzatokkal Amsterdam városa által építve, mindazt mi csak egy városi hatóságunk tevékenységi körébe vág, magában foglalja, kezdve az iskolai dolgozatoktól egész a közutak kezeléseig. Méltó a megtekintésre, de tanulmányozás is szorgalmasan a párisi municipium tisztviselői.

Amott abban a falusi paraszt házban nemzeti viseletű csinos friz nők mérik a te-

jet aranyként csillogó réz kannákból töltve kékre festett fa kupákba, hol frissen marad, innen szolgálják aztán fel a látogatóknak czin-poharakba.

Hollandi restauratié, Deutsche restauratió, English-American Bar, restaurant francais környöskörül vesznek egy kioszkot, hol az amsterdami helyörség katonáinak zenekara játszik ebéd idején. Megettük messze kinyulnak a „tunisi palota” magas minarettei. Lehet-e kellemesebb módon tenni tanulmányokat az „összehasonlító nemzetközi konyha-művészet” terén? E tanulmányokat messze vihetjük, el egészen a chinaiakig, kik pillangós hajáikkal kikötte a csatornán, annak fedelzetén egész graciával fogadják a látogatót, s megkínálják felségsen theájukkal, s ha valaki épen barátja a különöcségeknek, elkérheti receptjét azon kíméletlenül megfűszerezett ételeknek, melyek a Yancsekiangparti menükön otthonosak.

Kecses hollandi házak kitünő liqueur mérésel, nagy német, belga, hollandi csapások, melyekben a leghiresebb fajta sörök feltalálhatók, elsözra vannak a gypagya-kon gyönyörű juharfák között, melyek madár, hajó, ház, templom, lokomotivalakban vannak nyesev, juharfák között, melyekhez hasonló még maga Versailles se ismert soha.

De hát, ha úgy tetszik, hagyjuk az európai dolgokat, ugys csak pár lépésünkbe kerül, menjünk a világ tulsó felébe, a hollandi gyarmatokba. Borneo, Sumatra, a

Sonda szigetek, Celebes, a Molukkák ezek azon gyönyögyök, melyek „Szigetország” koronáját ékesítik, s melyek között Java a legpompásabb gyémánt. Könnyen megismerkedhetünk velük, csak járjuk be a gyarmati kiállítás főépületét, melynek arab stíly homlokzata emlékeztet benünket arra, hogy a 16-ik században az izlam az indiai szigetekben nehéz küzelem közben legyőzte a brahmanizmust. Ha pedig még jobban szeretnénk ismerkedni, menjünk el azon kunyhókat és sátrakat szemügyre venni, melyekben legitt a parkban a szigetek ide jött benszülötti tanyáznak.

A K a m p o g o n csoportosított sajátos házak közt először kell megemlítenem a p a d a n g i malajházat fából faragva, veres és zölddel tarkázza, fekete szalma fedéllel, melynek alsó széle chinai modorban van felcsapva, aztán egy czölöpökön épült b a t t a (sumatrai nép) házat, egy l u m b u n g - n a k nevezett rizs szalmapaját, egy malmot, mely a vizet bambusz teknöcsökben hajtja felfelé, egy alacsony b a d n i házat, melynek teteje összefon és fűrés alakban kivágott pálma levelekből áll, bataviai kunyhókat, egymásfelé tett pálma ágakból. Az élénk varázsszó jávai falun csatorna folyik keresztül, a csatornán ringó lélekvesztőkkel játszik a hullám. Oly keskenyek, oly piczinyek, hogy nem maradhatna meg bennük egy személy se, hacsak jobbról-balról bambusz tutajok nem támogatnák. Leg-

hogy az összes I. és II. szántóföldeket elosztva a rájuk eső tiszta jövedelem között legjobb minőségű földdel bíró járásokban, a pécsi kerületet értve, az átlag 7 frt 50 kr., akkor a szombathelyiben 7 frt 79 kr., tehát a szombathelyi jobb minőségű, de összehasonlítást tett a küldöttség a mezőgazdasági mivelés alatt álló három nemű talaj tekintetében a pesti kerülettel s azt találta, hogy a szombathelyi magassában áll a pestinél. Azonban ezen különbségeket a küldöttség teljes arányban levőknek találta s munkálatait a mint befejezve van, elfogadásra ajánlja.

Siskovics Tamás kiemeli, hogy ő úgy is tudta, hogy bajos az orsz. bizottságban egyes terület vagy járás számára változtatást kieszközölni s azért azon voltak a a pécsi kerület érdekeltei, hogy már a kerületi bizottsági ülésekben egyetértve az általi közegekkel állapittassanak meg egy méltányos tarifát és ez némely részben sikerült is, habár egyes aránytalanságok fennmaradtak. Most azonban azt tapasztalja, hogy a hetes küldöttség egyszerre csak felemelte a már megállapított tarifákat, és a mennyiben a szomszédos szombathelyi kerület azon szerencsés helyzetben van, hogy képviselője, gr. Festetics Andor, a hetes bizottságot meg tudta győzni arról, hogy a kerület tarifája magas, a pécsi kerület tiszta jövedelme majdnem annyival lett felemelve, mint a mennyivel a szombathelyi lett szállítva. Kéri tehát az orsz. bizottságot, helyezze vissza a tiszta jövedelmi tételeket, a mint azokat a kerületi bizottság végleg megállapította.

Festetics Andor gr. kijelenti, hogy ő, mint az országos bizottság tagja, csakis lelkiismeretes meggyőződése szerint járt el és nem volt egyes kerületnek a képviselője. Az előtte szoltott úgy látszik nem tudja hogy ama leütésnek legnagyobb összege éppen Győr megyére esik, mely a szombathelyi kerülethez tartozik és amelyben a különböző, különösen pedig a víziradási viszonyok indokolttá tették a leszállítást, a pécsi kerületben talán nem is ismerik azon viszonyokat, melyek Győr megyében uralkodnak.

Siskovics Tamás megjegyzi, hogy távol volt tőle azt mondani, hogy Festetics gr. a kerület érdekeit tartotta volna csak szem előtt a hetes küldöttségben. Csak azt mondta, hogy gr. Festetics oly szerencsés volt, a szombathelyi kerület kívánalmainak helyességéről a küldöttséget felvilágosítani. Ami a pécsi kerület gazdasági viszo-

nyait illeti, azok is sok helyütt nagyon rosszak, minthogy számos vidéken nagy területen csak homok van.

Szapáry Gyula gr. kéri a tagokat, hogy mellőzzenek minden személyes megjegyzést; itt senki sem kerületi tag, hanem országos bizottsági tag. (Helyeslés.)

A pécsi kerület számára a hetes küldöttség által ajánlott tarifák a szántóföldekre, kertekre, rétekre, legelőkre, nádasokra és szőlőkre úgy erdőkre minden további megjegyzés és változtatás nélkül elfogadtatnak.

A honvédek zárgyakorlatai.

Mint lapunk más helyén már értesültek olvasóink, József főherceg Ó Fensége a Pécsét állomásozó honvéd csapatok zárgyakorlataira városunkba érkezett.

E gyakorlatokról, a harc-z-föltevésekről következőkben értesülünk.

Gyakorlat szeptember 17-én.

Tárgy: Oldalvédek harca.

Keleti fél: X. hadosztálynok előnyomulását a pécsvári uton Pécs felé folytatja. — Baloldaldéje szept. 16-án Perkednél, a főcsapat N-Hirdnél táborba szállt. Az ellenség felől biztos hírekkel nem bír, kémek által azonban a felől értesül, hogy a szigetvári uton nagyobb ellenséges csapatmozgalmak észleltek Pécs irányában. — A hadosztály parancsnok másnap támadólag előnyomulni szándékozván, bal oldaldé dandárának azon meghagyást küldi, hogy 17-én hajnalban Romonyán át Pécs irányában, a pasa-malomig előnyomuljon, hol a további parancsot veendő. — A főcsapat egyidejűleg a pécsvári uton fog előnyomulni.

Nyugoti fél: Y. hadosztálynok szept. 16-án Szigetvárról elindulván, este Pécsre érkezett. Csapatjának zömével a város keleti kijáraitól előtt táboroz. — A délfel elágazó közlekedési utak megfigyelése végett egy feldandárt különített ki, mely azon helyen, hol a mohácsi ut a pécsvári utból kiágazik, állást foglalt. — Azon hirre, hogy az ellenség Pécsvár felől közeledik, ennek megtámadására határozza el magát, s e végből a 17. feldandárnak azon meghagyást küldi, hogy 17-én hajnalban a mohácsi utról letérve, a nagy-közári uton Romonyára induljon, a Hászhágy felé levezető völgyet elzárja, a netán mutatkozó ellensé-

ges osztagokat visszaverje s azoknak előnyomulását a völgyön innen megakadályozza. A főcsapat egyidejűleg a pécsvári uton fog előnyomulni. Esetleges visszavonulás a Reisberger malomhoz.

Hadrend: Keleti fél; parancsnok Paxy ezredes. 81-ik dandár 4 zászlóalj, 10 husz. ezr. 1 százada, 1 könnyű üteg 4 lövege, 1 segélyhely osztag 1 járműve. Nyugoti fél: parancsnok Horváth alezredes. 17-ik feldandár 2 zászlóalj, 3 huszár század, 1 üteg, 1 segély osztag.

Gyülekezés a keleti fél a Répás malomnál, arczal nyugatra, a nyugoti fél a pécsvári uttól északra azon helyen, hol a mohácsi ut a pécsvári uttól kiágazik, arczal keletre.

Döntnökök Pacor ezredes. Graunzenstein őrnagy és Laky őrnagy. Gyakorlat kezdete 9 órakor.

Gyakorlat szept. 18-án.

Tárgy: Találkozás harca.

Feltevés: Északi félén a 19. feldandár a Meeseken átkelvé, szeptember hó 17-én Szabolcsra érkezett, hová oly utasítással küldetett, hogy az egyesülést a Bonyhádról Pécsváron át érkező tulajdon haderővel Pécs közelében felkeresse. Annak hírére, hogy Ráczpetréről ellenséges csapatok közelednek, veszi a további meghagyást, hogy Kis-Kozáron át a Ráczpetre felé vezető uton előnyomuljon, a netán mutatkozó ellenséges csapatokat visszaverje s azoknak előnyomulását Kis-Kozáron túl minden körülmények közt megakadályozza.

A déli félén a 81. dandár szept. 17-én Ráczpetrere érkezett. Miután az éj folyamában újabb hírek érkeztek, melyek szerint az ellenség Bonyhádot ugyanaznap megszállotta, sőt Szabolcs vidékén is nagyobb csapat mozgalmak észleltek, nevezett dandár azon meghagyást veszi, hogy előnyomulását Kis-Kozáron át Pécs irányában folytassa, az üszögi vasut állomást birtokába venni igyekezzék, s az ellenségnek átkelését a mohácsi vasuton, mindenképen megakadályozni törekedjék.

Hadrend: Északi félén van 67. 68. zászlóalj, 2 huszár század, 1 üteg ágyu, 1 segélyhely osztag. Déli félén 4 zászlóalj, 2 lovas század, 1 üteg, 1 segélyhely osztag.

Gyülekezési hely az északi félnek: a mohácsi uttól keletre, az üszögi kis erdtől északra, arczal délre, a déli félnek a Kis-Kozárról Ráczpetrere vezető uton. Személy és Egerág között, a 108. 3-szög pontnál arczal északra.

Döntnökök az északi fél jobb szárnyán: Paxy Károly ezredes. A déli fél jobb szárnyán: Pacor Kálmán ezredes. A lovaság számára: Klofuesár Vilmos őrnagy.

Gyakorlat ma, 19-én.

Tárgy: Elővédek harca.

Feltevés: A keleti félén X hadosztálynok Szederkényről a mohácsi vasutig előnyomult s Údvartól keletre megállapodott. Azon czéllal, hogy a Dráva felől közeledő ellenfélével, a vasuttól nyugatra eső magaslatokon szembezállhasson, elővéd dandárát azon meghagyással küldi a Csontos pusztáig előre, hogy ez utóbbira támaszkodva az ut mentén elterülő terepszakasz további parancs vételeig megszállva tartsa.

A nyugati félén Y. hadosztálynok Vaiszló előtt táboroz. Annak hírére, hogy ellenfele a mohácsi vasuton átkelvé, Csontos pusztá körül elterülő állásban kifejlesztésre előkészületeket tesz, — lovas ezredjének parancsnokát, kinek még 2 zászlóalj gyalogságot s egy üteget rendelkezésére bocsájt, Görösnyről, a Csontos pusztán át, Údvárd felé oly meghagyással küldi előre, hogy az ellenség körül találató viszonyokat, különösen annak erejére és felállítására vonatkozólag közelebb felderítse.

Hadrend a keleti félén 4 zászlóalj, 1 lovas század, 4 ágyu; a nyugoti félén 2 zászlóalj, 3 lov. század, 4 ágyu.

Gyülekezési hely: A keleti félnek Údvárd helyiség déli kijáratánál. Arczal nyugatra.

elejükön árboz emelkedik V alaku vitorlarudakkal, ezekre kötik a vészől font vitorlát, kormányrud gyanánt egy hosszú ág szolgál. Az árbozon csúgung egy anulett, egy élemtartó tarisznya, s egy kókuszdió, melyben a vizet tartják. Még hosszú sorát említhetném meg a különféle alaku csolnakoknak, melyek mind Jávából valók, s a vas teljes nélkülözése mellett készültek.

A nagy virágház közvetlen közelében, hol tropikus növények lehellik bódító illatukat, galyakból font sövény körít egy kis rögtönzött falut, melyet a benszültöt malayok „gamalan”-nak neveznek. A gamalan látványosság és hangverseny színhelye. Tizenhat zenész félkör alakban fogja körül a színpadot, zeneszerek: a reba b kétharu hosszonyuka gordonka, a gamban fa és bronzbillentyűs nagy harmonika, és a piczinytól egész a legnagyobb terjedelműig váltakozó kongók, érczányérok és dobok. A zenekar előtt ül két táncosnő, bokáig erő ráncz nélküli ruhában, mely csak az ezüst gyűrűkkel tulterhelt karokat és nyakat hagyja szabadon. Hajuk magasra fésülve, cizelirozott ezüst alakokkal megrakva.

A reba b megszólal lágy panaszos hangon, s dallamát átveszi a zenekar előbb nagyon halkal, majd növekvő erővel. A mérték mindig gyorsabb, gyorsabb, egyszer csak lassan felemelkednek a táncosnők, s vontatva, minden lépésnél hajlongva, karjai-

kat lágy mozdulatokban kiterjesztve járnak körül a színpadot. Olykor olykor egy fiatal táncosnő is hozzájuk szögődik maeskaszerűen ügyes, kecses hajlongások közben mintegy vonzatva a zene hatalma által, mely a maga barbárságában sincs mély hatás nélkül még a zeneleg műveltebb hallgatóságra sem. Azonban nehogy azt higyük, mintha mindezekben a drámának is lenne valami része. A malayok szintén ismerik a drámát, de annak előadása egészen más természetű. Antik tragediákra emlékeztető maszkokban, törrel és napernyővel declamál a jávai dráma.

Míg a jávai soha se tagadja meg mulzulman méltóságát, addig a guyanai négekek éppen ellenkező természetű. A legvigyabban mulatnak majd tenyérrel, majd ujjhegygel vert kettős dobjaik mellett féktelenül bolond táncra, dalra kelve.

S ha az est leereszkedik, a kiállítás kapui bezárulnak, nem ritkán találkoznak Amsterdam utcazín mulatlok, négekek és vereshőrüekkel, kik karöltve sétálják be a várost, s ép oly jól mulatnak a mi szokásaink, mint pár óra előtt mi az övéken.)*

Victor Flammang.

*) A kiállításról küldött képek lapunk kiadói hivatalában meglekinthetők.

A nyugati félnek Kőkenyől délre a Szt.-páli pusztánál. Arczezal keletre. Gyakorlat kezdete reggeli 8^{1/2} óraker.

Hirek.

Magas vendég. József főherczeg ő Fensége fiával, ifj. József főherczeggel vasárnap esti fél hat óraker érkezett városunkba. A szépen feldisztatott indóházban Dr. Dulánszky Nándor megyés püskök, Seifritz, Walter és Lechner kanonokok, a megye részéről Bartoságh főjegyző és Forray Iván szolgabíró, a város részéről Aidinger János kir. tan., polgármester, Lechner Gyula rendőrkapitány és Fekete Mihály t. ügyész várta a fenséges vendéget díszmagyar ruhában, azonkívül számos katonatiszt élén a fogadtatáshoz megjelent Hollán Ernő altábornagy, Musulin tábornok és pákosi Paxy honvéd ezredes. Midőn a vonat megérkezett s József főherczeg lelkes éljenzések között kiszállott, mindenek előtt a katonaság főnökei jelentek. Azután a megyés püskök ő excellenciája, majd a polgármester üdvözlését fogadta. Igen rokonszenves volt a főtérén a fogadtatás, hol a gymnasium növendékei sorba állítva éljenztek meg fenséges collegájukat a kis József főherczeg. A város összes nyilvános és középületi, az időre míg ő Fensége körülben időzött, lobogódsít őlötték.

A kis tüzer. Hétfőn reggel tartott honvéd hadgyakorlaton érdekes jelenet tanui voltak, akik a gyakorlatra megjelentek. Midőn József főherczeg megérkezett, vele volt fia is ifj. József főherczeg, ki élénk érdeklődéssel viseltette a gyakorlatok iránt. Egyszerre azon óhaját fejezte ki a kis főherczeg, hogy szeretne egy ágyut elsütni. A kiválonak rögtön eleget tettek, s a kis Józsi főherczeg, bár valamivel alacsonyabb mint az ágyu, bátran oda állt az öldöklő szerszám mellé, a vezényszóra szabályosan ráült a gyújtószinre, s elsütötte az ágyut. A jelenetet egy ép jelenlő fényképész megörökítette.

Kinevezés. Rosinger Ignác pécsi ügyvéd, a serajevo kormányzó által, a bihaei kerületben Bihaei szék-helylyel (cs. és kir.) ügyvédnek kinevezett.

A helyben megjelenő „Néptanoda“ népnevelés-oktatásügyi heti szaklap, s több tanító egyesületek rendes közlönye, e hó 15-én megjelent 1-ső számával XVII. évfolyamát kezdte meg. Megjelen minden szombaton. Előfizetési ára egész évfolyamra 4 forint. Ajánljuk a népoktatás iránt érdeklődő köröknek.

Sajtóper. A „Fünftkirchner Zeitung“ amaz emlékeztetés, famosz tárcázikok miatt, melyet H. G. — n „Die Heroine“ cím alatt írt. A sztalos János ügyvéd, néjének nevében, ki e tárcázikokban megsejtetett, nevezett lap ellen sajtóper indított s a vádlevelet már beadta.

A megkegyelmezettek statisztikája. A trónörökösnek első szülessé alkalmából a király által megkegyelmezett bűnösöknek összes névsorát közli a „Rendőri lapok“ külön kiadásban, lapja mellékletül. A táblás kimutatás közli az elítelt nevet, a tartóztatás helyét, az elkövetett bűntett vagy vétség minőségét, az ítéletileg megállapított szabadságvesztés-büntetés tartamát, a büntetés hátra levő részét 1883 aug. 31-től számítva és végül az észrevétele. A 257 megkegyelmezett közül: 2 királýsértés, 1 orgyilkosság, 1 rablógyilkosság, 53 emberölés vagy annak kísérlete, 10 gyermekölés, 1 gyermekkítétel, 1 családi állás elleni bűntett, 1 hamis vád, 4 rágalmazás, 125 súlyos testi sértés, 1 erőszakos nemi közösülés, 1 rablás, 26 lopás, 5 sikkasztás, 1 jogtalan elcsajátítás, 3 magánokirat hamisítás, 1 hamis pénz forgalomba hozatala, 4 tüzvész

okozás, 15 hatóság elleni erőszak s végre 1 közesend elleni kibágás miatt volt bíróság elítelve. Az elítéltek, illetve megkegyelmezettek közül büntetésének: több mint felét kiállotta 203, felénél kevesebbet 29, 25 egyén pedig még sem kezdte büntetését. Az elengedett legtöbb idő 4 év, 4 hó és 29 nap; ezen legtöbb idő egy rablógyilkosság miatt 12 évre elítelt nőnek engedett el. A leghosszabb időre elítéltek közt volt egy férfi rablógyilkosság miatt 20 évre, és két nő, orgyilkosság, illetve emberölésben való bűnrészesség miatt 15—15 évre. A fent említett rablógyilkosság miatt elítelt férfinak 2 év 3 hónap, a nők közül az elsőnek 4 év 3 hó 10 nap, a másíknak pedig 4 évnél kevesebb idő engedett el kegyelem folytán büntetéséből.

Ünnepélyes isteni tisztelőt. A Verner-féle leánytanoda növendékei e hó 16-án reggel 8 óraker tartották az irgalmasrend templomában évi szokásos „Veni Sancte“-jukat. Ez alkalommal a növendékek, az év elején, meglepő szabatosággal adtak elő egy énekes misét, melyben az összhangoztos hangarany kiváló érvényre emelkedett. A mise betéteül Platz Émilía k. a. általános ismert szép, csendő hangjával solót énekelte, mely a jelenlevőket csak annyiban nem lepte meg, mivel a kisasszony gyönyörű hangját, érzékeny előadását ugy is ismerik. Végül dicséret az intézet derék énektanárának, Czury József urnak, ki az év elején ily szabatosan betanult misét tudott produkálni.

A központi választmány következő hirdetményt bocsátotta ki: Melynél fogva alulírott központi választmány részéről ezennel közhírré tétetik, hogy az 1884-ik évre kérésített választói névjegyzék ellenében beérkezett felszólamlások s erre tett észrevételek felett hozott központi választmányi határozatok az 1874-ik évi 33-ik törvényezik 40-ik §-ának rendelkezése szerint f. é. szeptember hó 20-ikától 30-áig minden nap hivatalos órák alatt — a városláza iktató hivatalában Rözge Antal nyilvántartó ur felügyelete alatt közzeszlésre kitéve lesznek. Mely uttal mihez tartásul megjegyeztetik, hogy a hivatkozott törvény 50-ik §-a szerint a kitétt határozatok ellen, — azok kiknek felszólalása vagy észrevétele felett a központi választmány határozatot hozott, — annak közzeszlésre történt kitételét követő 10 nap, — azok pedig, kiknek a fenn már hivatkozott 49-ik §-a szerint a határozatok kézbesítetnek is, — a kézbesítéstől számítandó 10 nap alatt — a Nagym. m. kir. Curiahoz fellebbezéssel élhetnek, — s azt írásban a központi választmány elnökénél — a hivatalos órák alatt benyújthatják.

A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium Mármaros-Szigeeten, az ottani sajtéksztító szövetkezet telepén tanfolyamot rendez oly egyének részére, kik a tejgazdaságban, a sajtéksztítésben s az állatok ápolása, takarmányozása és fejése körül gyakorlati ismereteket kívánnak szerezni. Kezdődik: nov. 1-től s végződik: 1884. január 24-én. A résztvevők fűtésen és élelmezésen kívül lakásban is részesülnek.

Figyelmeztetjük ujalog is a közönséget, hogy a régi 1 frtos államjegyek e hó 30-án vonatnak vissza a forgalomból, ez időn túl csak a bécsi birodalmi központi pénztár a bécsi és a budapesti állampénztáraknál fogadják el azokat fizetésül, míg az országos pénztárak és hivatalok csak az új egy forintos államjegyekkel leendő kiserelés végett veszik át 1883. szeptember 30-ig, 1883. október 1-től kezdve az állampénztárak is csak kiserelés végett fogadják el a forintosokat, 1884. január 1-től 1884. június 3-ig pedig csak a közös pénzügyminiszter urhoz intézett, bélyeges folyamodvány alapján történhetik meg e jegyek kiserelése, azontul pedig teljesen értéküket vesztik.

Verekedés. E hó 17-re következő éjjel özv. Kokán Horvát Józsefné kaszárnya-utcai korcsmájában állítólag két huszár össze-

tüztöt nehány civillel, melynek kardkírálás és dulakodás lett a vége. A polgárok tulsulyban voltak, így a katonákat kiverték. Ezek ahelyett, hogy békésen nyugalomra tértek volna, rövid idő múlva egy egész svadron vitéz élén tértek vissza s a korcsma-ást ostrom alá vették. Retentő rombolás, pusztítást vittek véghez s egy ártatlan emberen, Bottyányi Andrásan kardvágással súlyos testi sértést követtek el. Re bene gesta ép távozni akartak, midőn a „bereitschaft“ megjelent s a békében hadakozó hősöket a dutyiba kísérte. A rendőrkapitány-ság átküldvén az elpáholt Bottyányi orvosi látéletét a katonai hatósághoz, a tettesek példás megbüntetését kérték.

Gyilkossági kísérlet és orgyilkosság. Scheider Tamás napszámos e napokban azon panaszzal ment a rendőrséghez, hogy neje eltávozott tőle s kérte a rendőrséget, állítólag megszökött nejét szállítaná hozzá vissza. Kihallgatván ez ember, csakugyan kiünt, hogy neje eltávozott tőle nővérének férjéhez. Radoesay rendőrhöz, de azon okból, mert 16 hó óta ágyban fekvő beteg, férje eltartani nem képes, annál kevésbé ápolni. Mert Scheideléknek, bár az asszony tehetősebb, rosszul ment soruk. Scheidelének van egy háza, melynek azonban hasznélvezője ennek atya, kívül rosszul bántak annyira, hogy ez őket a lakásból kitétte, sőt a hátralekös lakbérért perelte is. A bíróság zárt rendelt Scheidel butoraira, ez zártórest követett el s iger fogságba került. Midőn a fogházból kikerült nejét betegen találta s el akarta küldeni a kórházba, a nő azonban, mint említettük, nővéréhez ment. Ezen Scheidel felbőszült, s követelte, hogy neje hozzá vitessék vissza, mert félt, hogy neje megmástitja végrendeletét s örökösévé nem őt, hanem nővérét teszi. Érdekes e tárgyban a rendőrségnél tett vallomása melyben azt mondja, hogy neje őt többször bujtogatta, gyilkolná meg ipját, de ő ezt azért nem tette, mert beáitta, hogy neje csak azért szeretné ezt, hogy így apjától is, ki házában hasznélvezője, meg férjétől is, ha ezt bezárnák, megszabadulna. Követelte, hogy megszökött neje visszatérjen hozzá. Ennek eleget tenni nem volt képes a rendőrség, mert Scheidelnek lakása nem volt, hová beteg nejét szállíthassa. Scheidel ezen annyira elkeseredett, hogy szombaton délután 1 óraker nejehez ment, azt revolverrel mellbe lötte, aztán saját szájába golyót röpitett. A nőt kórházba szállították, a gyilkos szörnyet halt.

Gyilkosság. Wertheimer Salamon illoeskaí lakos, még a mult szombaton Pécssett volt üzleti dolgokban. Hazatérte utáni napon, e hó 17-én, saját házában egy eddig ismeretlen tettes által megtámadtatott, s három fejse csapatással leüttetett. Így találtott lakása küszöbén. Egy napig még élt, míg iszonyu kínok között a halál véget vetett szenvedésének. A tettes a nála talált 8 frt készpénzt is elvitte. Tekintve, hogy a meggyilkolt különben szegényes viszonyok közt élt, a községben született, ott felnevelkedt és egyáltalában a mi a részvétnyilvánulásból is kiderül, a községben köztiszteltetben állott, a gyilkosság oka csak magámboszu lehet. A vizsgálatot a dardai szolgabírórság rögtön megindította.

Gyilkosság. Roszterbal Antal nyugalmazott bányász f. hó 15-én reggel 5 óraker Suhayda Anna nevű napát, mert a kenyeret nem akarta a pékhez elvinni, fejsevel agyonvágta. A meggyilkoltat a colonial kórházba szállították, a tettes pedig rögtön jelentkezett a rendőrségnél, mely az ügyészségnek adta át.

Orgyilkossági kísérlet. Szederkényben egy 90 éves öreg asszony a napokban csudálatos eszmére fakadt, látván hogy közeledik a reá nézve oly végtetes tél, melyen annyit kell szenvednie, és a kegyadományokért a legesikorgóbb hidegben is személyesen kell el mennie azokhoz, kik némi számalmat tanusítanak aziránt, kit Isten ily szép korral ajándékozott meg, — vesztére. A boldogta-

lan öreg asszony épen a vízbe akart ug-rani, midőn ebben két erős kar megakadá-lyozta, és haza kísérte lakására. Szomorú jele ez is a nép erkölcsi romlottságának, mert oly kevés tisztelettel és könyörülettel viseltetik a tehetetlen aggok irányában, hogy végnapjaikban ilyen végzetes lépésre kénytelenek magukat elhatározni.

A phylloxera. Rendörkapitányságunk következő hirdetményt bocsátotta ki: A nmltgo m. kir. földmívelés-, ipar-, és kereskedelemügyi miniszterium f. é. szeptember hó 7-én, 38,852. sz. a. kelt magas leiratával figyelemmel arra, hogy a phylloxera rovar fellépése a múlt évben egyik hely-beli kertben constátálva lett, hogy ezen ki-számíthatlan károkat okozhat rovar tovább-terjedése meggátoltassék, következőket ren-deli: Pécs sz. kir. város határában lévő ösz-szes szőlőterület, ide érve azon kertetek is, melyekben egyes szőlőtőkék állanak, — zárlat alá helyeztetik. Ennélfogva a pécsi határában lévő összes szőlőterületből, vagy olyan kertből, melyben szőlőtőkék állanak, gyökerecskegy gyökértelen szőlővessző, szőlő-lőtvény, szőlőlevél és általában a szőlő minden egyéb alkotórésze a szőlőfürt kivé-telével, továbbá bármilyen fa vagy cserje-nemű ültetvény, használt ducok és szőlő-karók, szőlőlevélbe csomagolt bármilyen tárgyak kivételé és így e tárgyakkal egyik szőlőtől a másikba való átvittele is tiltatik. Együttal köztudomásra hozatik, hogy a szomszédos községek hivatalos magas rende-let folytán szintén figyelmeztetnek, hogy e város szőlőiben foglalkozó munkásokat szőlő-likben alkalmazni óvakodjanak, mivel ezek lábbeliükön és ruháikon, de főleg szerszá-maikon a szabad szemmel nem igen látható rovar könnyen elhurezolhatják a még egész-séges szőlőbe. Végre köztudomásra hozatik, hogy a jelen rendelet ellen vétők az 1883. évi 17. t. cz. 12. § a értelmében 100 frtg. ismétlés esetében 200 forintig terjedő pénzbüntetéssel, nem fizethetés esetében en-nek megfelelő elzárással fenytítettni fognak.

Ongyilkosság. Gyula községben a múlt napokban egy P a c h t nevű ember, kit körülbelül egy év előtt a szélhűdés elnémitott ugy, hogy beszédjét megérteni lehetetlen volt, e napokban magát felakasztotta. A szerencsétlen beteg volt, s nem volt aki gon-dozza. Ebbeli kétszeres fájdalomában hatá-rozta el magát arra, hogy először ereit ke-zein fölvgája, és aztán magát felakassza. Benne elveszett Gyula község levélhordója.

Mulatság. Szederkényben a felnőtt em-berek vasárnap délután azzal mulatják ma-gukat, hogy a templom tetejét dobálják kö-vekkal. Ehhez nem kell kommentár!

Vakmerő betörés. A mohácsi járásbíró-ság kárára elkövetett betörésről, újabban a következőkben értesülünk: Vakmerő betö-résnek volt színhelye e hó 12—13-ka közti éjjel a helybeli kir. járásbírósig. Eddig ismeretlen tettesek a volt püspöki kastély északi oldalán a járásbíró hivatalszobájába szolgáló ablak alatt a falat kiásván, a szo-bában lévő bírósági pénztárt taligán elvit-ték, mely a mohács-pécsi országúttól nem messze, a Fleischmann-féle kert mögött fel-törve találtatott. Kirabolatott belőle 486 frt készpénz. A mint a nyomban a legna-gyobb erélyvel megindított rendőri vizsgá-latból kitűnt, a tettesek a taligát a duna-gőzhajózási társaság szénrakodó helyéről, a pénztár feltörésére szükséges nehéz kalapá-csokat pedig a Hohman-féle kovácsműhely-ből lopták. Eleinte azon csodálkozott mind-enki, hogy miként volt lehetséges az épü-let vastag falát kiásni: csak hogy ki a ki-ásott rést megnézte, az azonnal meggyőző-dhetett, miként nem kellett valami nagy erőmefeszítés a fal kiásásához: mert az illető helyen még 1876. évben ajtó levén, ez a járásbírósig beköltözése előtt a város költségén eszközölt átalakítások alkalmával befallasztott oly módon s oly anyag fel-használásával, hogy bizony — mint a kö-vetkezmény is mutatja — nem nagy mes-tertség kellett hozzá annak keresztülvégzésére.

— Az erélyes nyomozás daczára a tettesek kilétét még nem sikerült kifürkészni.

Miből lesz a szerelem? Erre az ép oly érdekes, mint fogas kérdésre egy híres ka-liforniai orvos találta meg a választ. Hosz-szu tanulmányozás és kutatás után rájött, hogy a szerelem oka nem más, mint egy bakterium, orvosi nyelven: bacillus micro-coccus, amilyent a híres doktor egyik bete-génél felfedezett. Kutatásai folyamában az-tán azt is felfedezte, hogy ezt a bakteriu-mot más személyekbe átvenni, beoltani is lehet. A zeily oltást után rögtön mutatko-znak a szerelem jelei. A tudós orvos ur 50 éves fiatal emberbe oltott ily bakteriumot, mire ez rögtön másnap uj fekete ruhát, uj fogaikat rendelt magának, vett hajnövesztő szert, meg egy gitárt s lord Byron verseit kezdte olvasni. Hasonló tünetek mutatko-ztak egy 45 éves szülőkésznél. A hölgy rö-gtön 20 dollárt költött az illatszerezsnél, vett egy csomó új haját, uj ruhákat rendelt s énekelte „Szeretek én egyetlen egy virá-gom“ című dalt (természetesen amerikai kiadásban), bált adott s panaszkodott, hogy a fiatal emberek nem tudnak lanceliert tán-czolni. Hát még a fiatal emberekre mily ha-tással volt a bakterium! Azt már le se tu-het irni. A derék orvos még mindig ily tu-dományos kísérletekkel foglalkozik s reméli, hogy sikerülni fog neki ezeket a voszedel-mes és elterjedt bakteriumokat kiirtani, vagy legalább ártalmatlanná tenni. . . . Csak oly messze ne volna az a Kalifornia, még talán el is lehetne hiinni . . .

Beküldetett A „Pester medic. Presse írja: a leg-közönségesebb köhögés voszedelmessé válhatik, tehát ta-nácsos a legkisebb s legjelenteklenebb hurutnál egy kellemes szar használni, mely az emésztést nem aka-dályozza, az Egger-féle mellpastillák e célra különöknek bizonyultak amennyiben a köhögési ingeret eltávolítják előidézik a nyálka vetést és nem idéznek gyomoravart. Egy eredeti doboz 25 kr., 50 kr.

Gyomorbaj ellen Egger fia gyógyszerkigyárosnak sikerült kellemes ízű pastillákat készíteni mely emésztés hiány, görvély, halványaság, ismétlődő főfájás, vese-köbetegek ellen igen meglepő jó hatással bírnak. Egy eredeti doboz utasítással együtt 30 kr. városunk-ban raktáron következő gyógyszerész uraknál Kunz Nándor, Kovács N. Sipőcz és Irgalmas szerzet győgytárban. 291

8. Nem csuda!

„Brandt R. urnak. Én nem győzők eléggé csodálkozni az ön labdacainak nagy hatásán, már évek óta meg sem bírtam hajlítani derekamat s most valamely nehéz tárgy fölemelése is könnyen megy; tagjaim benutság megszűnt s ismét feketeket mind-két oldalomon. Tisztelettel, Winckler M. Tyrol faluban Meran mellett, Tirolban.“

A valódi, Brandt Richard féle svájci labdacok — egy doboz ára a gyógyszer-tárakban 70 kr. — a vért tisztítják, csak-nem minden krónikus betegségekben jó siker-rel használhatók. De figyelni kell, hogy a doboz címlapján Brandt Richard zürichi gyógyszerész aláírása s a svájci felér ke-reszt vörös mezőben meglegyen. A ki sváj-ci labdacokat vesz, se pénzét, se bizalmát nem bánja meg. 353

Közgazdaság.

A „Pécsi kereskedelmi és iparkamara“ évi jelentése.

(Folyt.)

A pécsi kamara területén üzött lóte-nyésztés haladásában egyike a legörvendesebb jelenségeknek az, hogy a gazdák mindinkább belátására jutva annak, hogy a tenyészanyag választását az itteni tenyész-tési és gazdasági viszonyokhoz kell szabni: a magas miniszterium által az egyes vidé-kekre ajánlott állandó tájfajták (Somogyban keleti származású könnyebb faj, Tolna- és Baranyában a nyugoti származású, terme-tesebb anglo-norman faj) tenyésztesére, tö-

rekednek előszeretettel. Persze e tekintetben még igen sokat kell küzdeni némely te-nyésztő gazdának ellenkezésével, előítéleté-vel; azonban az állami ménék kiosztásánál a jutalmazások s egyéb kedvezmények nyújtásánál a magas kormányának kezébe van adva az eszköz odahatni, hogy e kamara területének egyes vidékei átalán mielőbb határozott irányu önálló jellegű tenyész-vidékeké legyenek.

Kisebb-nagyobb méneseket tartanak: Nádasy Istv. és Kálmán Szt.-Lőrinczen, Hg. Schaumburg-Lippe Dárdán, Dravokovics Sely-lyén, Br. Puchner Bikalon, Albrecht fh. Bélyén (erdőfii gazdaság), gr. Apponyi Hő-gyész, Bezeredy Hidján, Bernrieder Hidvég, Nagy Lajos Szt.-András, Bernrieder László Bikács, Bischtz Mór Ozorán, König P.-K-ösöge, Dóry I. P.-Sütvény, Dóry Jenő P.-Töske, grf. Hunyady Kis-Gád, grf. Széche-nyi L. Br. Sina Zádor, grf. Széchenyi So-mogyvár, Maarfy Hencsen, grf. Andrásy Aladár Szt.-Mihályfa, grf. Zichy Lengyeltóti, grf. Festetich Berzenczen.

Az 1882 ik év folyamán az üzletmenet a lókereskedésben igen nyomott volt. Az előző évi rossz termés folytán előállott pénz-hiány miatt a kiscgazdák, gazdatisztek csak nagy szükség esetében vettek lovakat a vásárokon. Olasz lókereskedők ez évben is minden jelentékenyebb vásáron megfordultak. A pécsi kamara területén 1882-ben Olasz-ország részére vett lovak száma — a vasuti forgalom idevágó adataiból következtetve — 1000 darabra tehető.

A nagyobb lovak ára 250—300 frtg hullámozott. Apró parasztllovak 20—100 frtg voltak kaphatók. Az ármozgások alaklásánál az tapasztalható, hogy a nagy, hibanélküli, jó anyag ára aránylag sokkal magasabb, mint a közép vagy épen sejeles minőségű anyagé. Apró paraszt lovakat valóban po-tom árakon lehet kapni. E jelenség is lóte-nyésztésünk fejlődött voltára mutat. A ke-resletnek tárgyát csak az előkelő minőségű anyag képezi; a sejeletesnek kereslet hiányá-ban hanyatlak az ára.

A lovakban való forgalom közvetítésére a somogy megyei gazdasági egyesület egy igen életre való intézményt honosított meg. Ú. i. minden évben tavaszkor Kaposvárott lóvásárt s illetve lóárverést rendez, melynek célja a vevő közönséget a tenyészőkkel közvetlen érintésébe hozni és ezáltal egy-részt az e vidéken tenyészített kitűnő loanyag számára jobb piacot létesíteni, másrészt a vevőket lehetőleg költségtől és fáradságtól megkímélni. A tavaly rendezett árverésre bejelentett lovak közül eladatott 110 drb 16 389 frt átlagos árral. Ezen árverésekre eddigél Budapesten s főkép Bécsen kívül Bajor-, Cseh- és Magyarországból jöttek vevők.

A kaposvári lóárverés intézménye élet-képes, hasznos és a lótenyészés szempont-jából szükséges. Ha a somogyi gazd. egye-sület, a megyei lótenyészési bizottság a a mondott intézmény erőteljes fejlődése ut-jában álló hátrányok elhárítására vállvetve közreműködnek akkor a kaposvári lóárverés fényes jövőt ígér.

A legfőbb hátrány a rendes vásári telep és vásári istálló hiánya. Az eddigi árverésekre bejelentett lovak szanaszét vol-tak a város különböző s gyakran igen al-kalmatlan istállóiban elhelyezve. Ez a vevőre nézve igen kényelmetlen. Aztán ily körülmények közt a kiállított lovakról nem lehet teljes átnézetet szerezni vagy az egyeseket tüzetesen megsejnélni. Az árverés sokszor igen zord időben szabad ég alatt tartatván meg, a lónak szépsége, midőn szőre átázott vagy a hidegtől felborzadt, lába sáros és teste a hidegtől remeg, tetemes csorbát szenved.

Ha a bizottság jó istállokkal, fűdött ár-verési helyiséggel rendelkezék, hol az ösz-szes anyag vagy annak legalább nagy része együtt volna megsejnélni, hol a lovak már árverés előtt tetszés szerint elő volná-nak vezethetők, hogy azokat mindenki tü-

zetesen megvizsgálhassa, megismerhesse, s nem volna kénytelen jóformán egyszeri látásra vételbe bocsátkozni; bizonynyal nagyobb volna a bizalom, a vételkedv és számosan jönnének vevőként, kiket eddig bizonyosan félelem tartott vissza.

(Folyt. köv.)

Törvényszéki csarnok.

Előadott polgári ügyek.

Kissfaludy Imre kir. tszéki bíró által:
Szeptember 11-én.

6591 p. 1882. Göndör József, Nagy Sándor Sámuel ellen birtokba helyezés iránt.

6595 p. 1882. Ifj. Gaál Illés, Nagy Sándor Sámuel ellen birtokba helyezés iránt.

6667 p. 1882. Göndör János, Nagy Sándor Sámuel ellen birtokba helyezés iránt.

8960 p. 1882. Takács Mihály, Panka István ellen birtokba helyezés iránt.

5015 p. 1883. Erössy József, Weisz Henrik ellen, ügyvédi díjak és költségek megállapítása iránt.

Kissfaludy Imre tszéki bíró által:
Szeptember 13.

4119. p. 882. Tóbi István, Tóbi Ferencz ellen örökség megítélése iránt.

4615. p. 882. Beke Judit, Szili Imre illetve örökösai és Beke Éva ellen a mohácsi 1065 sz. tjkvben felvett birtokra az arány megállapítása iránt.

5630. p. 882. Karácsony Máté, Komor Máté és neje ellen ajándékozási szerződés korlátozása és részbeni megsemmisítése iránt.

6658. p. 882. Juhász István, Török János ellen 348 frt 37 frt 37 1/2 kr. s jár. iránt.

Előadandó bünt. ügyek.

Szeptember 17-én.

3097. b. 1883. Gottlobb Károly ellen, halált okozott testi sértés büntette miatt.

3098. b. 1883. Fejes Samu és társa ellen, sikkasztás, ingó vagyon rongálása és hatósági közeg elleni erőszak miatt.

Szeptember 19-én.

3492. b. 1883. Benics Pálné szül. Viskó Katalin ellen, súlyos testi sértés büntette miatt.

3601. b. 1883. Kovács (Bedő) Samu ellen, lopás miatt.

Szeptember 21-én.

3149. b. 1883. Ifj. Karácson János ellen, felmenő ágbeli rokonon elkövetett könnyű testi sértés miatt.

Irodalom.

Megjelent a „Koszu” szeptember 9-iki száma a következő tartalommal: A lelkész leánya Balázs Sándor elbeszélése, Baló Feri, irta Vékony Antal, Egy éj (oroszb. beszély) Vsevolod Garsintól, Giuseppe Giusti irta Dr. Radó Antal, Előfizetési ára e heti folyóiratnak évnegyedre 2 frt. Előfizethetni a kiadó Aigner Lajosnál Budapest, váci utca 1. szám.

Budapesti értéktőzsde.

(Koritz Antal és társa, bank- és váltóház heti jelentése.)

Budapest, szept. 14.

A horvátországi zavargások egyre nagyobb mérvet öltenek és olyan irányban fajulnak, melyek csaknem kétségtelemné teszik, hogy régebben tervezett és rendszeresen előkészített lázadás előjeleiről van szó. Ezen tudat, a mint gondot okoz politikusainknak, ép annyira aggasztja a tőzsdét is, mert hiszen a katonai erő egy jelentékeny részének készletben tartása és mozgatása már önmagában véve is sok költséget okoz s így egy újabb mozzanat merült fel arra nézve, hogy államháztartásunkban az egyszemélyi kedvező viszonyok megnehezítették. A most érintett belviszonyok okozták, hogy a külpolitikai és pénzügyi kedvező viszonyok csak részben érvényesülhettek. Az irányzat ugyanis már a hét kezdetén szilárdult, de az áremelkedés lassan ment végbe és végeredményében sem vált jelentékeny. Különösen a pénz piaccz állapota osztonozta a tőzsdét is élelkebb forgalomra. Az angol bankról az utóbbi hetekben több ízben híresztelték, hogy leszállítja a kamatlábat, ezen intézkedés azonban csak tegnap valósult meg, a midőn a kamatlábat tényleg 3 1/2 százalékra szállították le. A kamatláb leszállítás az év ezen szakában rendkívüli esemény jellegével bír, mert máskor ép ősz felé szokták a kamatlábat felemelni, hogy a bank tartalékait erősítsék. De most a nyár folyamán gyűjtött tőkeket az angol bank tartalékai igen jelentékeny magasságra emelkedtek s ugy látszik, hogy a kamatláb leszállítása a bank inkább kényszerítve volt, mert különben bizonyára nem közzéadta volna intézkedését. A kamatláb leszállítása erősebb impulzust adott az üzletnek és zárlat felé ugy játékpapírok, mint járadékok figyelemre méltó mérvben emelkedtek. A forgalom korlátozott volt ugyan és főleg hitelviszvényekre és járadékpapírokra szorított, de némely napokon a rendes mérvet túlhaladta.

A nevezetesebb értékek árváltozása kitünik az alanti táblázatból:

	szept. 7.	szept. 14.
Magy. hitelrészvény	288.70	291.25
Osztr.	287.75	293.10
4 1/2%-os magy. aranyjár.	86.40	87.40
6 1/2%-os „ aranyjár.	119.45	119.—
5 1/2%-os „ papírrajadék	85.15	85.80
Osztr.-magy. államvasut	320.—	321.—
Magy. leszámít. bank	89.75	90.50
„ díjorsjegy	112.75	112.50
Tiszai sorsjegy	109.50	110.—
Cs. kir. arany	5.66	5.68
„ Párisra	9.50	9.50
Napoleon'dor	120.10	120.10
„ Párisra	47.35	47.35
„ Berlinre	58.55	58.50

P i a c z .

Pécs, szeptember 18-án.

A még mindig tartó árhanatlanás fennn hirdeti a gabonaüzlet szokatlan pangását, mely immár enyhítetlen jellegű oltott és a javulásához kevés reményt nyújt.

A túltöltött tárházak és a tőlennél maradó kivétel szemben a felhozatal nagyobb mint a belfogyasztás szükségletének kielégítéséhez igényeltetik; tekintettel ezen körülményre tehát aligha érték még el az árak azon alsó fokát, hol a szállárlás kezdődik.

Saját szabombi hetivásárunk ismét jó látogatott ságban részesült és

buza	frt 8.20	től, frt 9.—	közt.
rozsa	6.70	6.90	„
kétszeres	7.50	7.75	„
új öszi árpa	6.50	7.50	„
zab	6.30	6.40	„
tengeri	6.50	7.—	„

100 kilójával

Határüzleti zárlatai:

Budapestben.	szokvány buza őszre	frt 10.—	pézf. frt	és áru.
	„ tavaszra	10.72	10.75	„
	szokványzab tavaszra	7.20	7.22	„
	tengeri május-juniusra	6.88	6.90	„

A szerkesztő üzenete.

K. J. urnak. Mint látja kézirattal annyira tul vagyunk halmozva, hogy még most sem kerülhetett reá a sor. Különbön ami halad el nem marad. A napi eseményekről szives tudósítást kérünk.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és érték-tőzsdén.

Budapest, 1883. szept. 18-án.

	Pénzbeli árf.
1 Magyar aranyjárdék 6%	119 10
2 Magyar aranyjárdék 4%	87 80
3 Magyar papírrajadék 5%	86 25
4 Magyar vasuti kölcsön	138 50
5 Magyar földterhermentesítési kötvény	99 30
6 Temes-bánati „	98 70
7 Erdélyi „	98 60
8 Magyar szőlődezsma váltásági „	97 25
9 Magyar nyeresémi sorsjegykölcsön	109 50
10 Tiszazahályozási és szegedi sorsjegy	113 —
11 Osztrák járadék papírban	78 30
12 „ „ ezüstben	78 70
13 „ „ aranyban	99 80
14 Osztrák-magyar bankrészvény	835 —
15 Magyar hitelbank részvény	294 60
16 Osztrák hitelintézet	295 —
17 Cs. és kir. arany	5 68
18 20 frankos arany (Napoleon'dor)	9 49
19 Német birodalmi márka	58 55

Közlekedés.

Vasuton.

a Mohács, Pécs és Budapest közti vasuton.
Mohácsról Pécs felé indul reggel 3 óra 23 p.
d. e. 10 óra — „
d. u. 3 óra 15 „
Pécsről Mohácsra indul reggel 6 óra 22 „
d. e. 11 óra 15 „
este 10 óra 37 „
Pécsről Budapestre indul délelőtt 11 óra 05 „
este 7 óra 16 „
Budapestről Pécsre indul reggel 8 óra 16 „
este 7 óra 15 „

Személyhajók:

Budapestről Mohácsra naponta déli 12 órakor.
Mohácsról Budapestre naponta d. e. 11 órakor.

Póstahajók:

Budapestről Zimonyig naponta 11 órakor éjjel.
Mohácsról Zimonyig naponta 8 óra 15 perczkor reggel.
Mohácsról Gyurgyevóra szerdán, pénteken és vasárnapon reggel 8 óra 15 perczkor.
Mohácsról Budapestre naponta 2 1/2 órakor reggel.

Laptulajdonos: Fekete Mihály.

Felölős szerkesztő: Bodó István.

E rovathat minden szó beiktatása 1 krba kerül, hirdetések után, melyek a hirdetőnek külön lakoziméval is el vannak látva, még 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetésre felvilágosítást ad a kiadóhivatal. Levélbeli tudakozásokra is pontosan válaszolunk, ha a válasza szükséges póstabélyeg beküldetik.

Olcso könyvek. Konek: Egyházi, Fésűs: Közigazgatási jog, Konek: Statistika, Kautz: Politika című könyvek, szépen bekötve, tiszta állapotban olcsón eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal.

Donatus kápolna közelében egy 1000□ö. szőlő és présház, igen kedvező feltételek mellett megvehető.

Tőke befektetésre és gyűmölcsösztetésre alkalmas ház a belvárosban előnyös áron megszerezhető. Értesítést a kiadóhivatal ad.

4-6 gymnasiális osztályt végzett ifju gyógyszerész gyakorolnak elfogadtatik.

Pécszett budai-külváros Kisboldogasszony utca 13. sz. a. egy bolt bérbé adandó. 401.

Egy r. k. vallásu 3 éves tanítójelölt óhajtaná valamely tiszteséges házban ebéd és vacsoráért az elemi tantárgyakból, vagy gymnasiumi alsó osztályi tantárgyakból gyermekek számára órákat adni. 386.

Nyolcz hold szántóföld egy tagban, a pécsi határban, a városközeli, a szigeti ország-ut alatt, jutányos áron megvehető. Értesítést a kiadóhivatal ad. 161

Egy jó családból származó leány egy családhoz óhajtaná jutni, hol kisebb gyermekeket tanítana és egyttal a házi teendőket is végezné.

Figyelemre méltó!

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudtára adni, hogy építkezés miatt üzlet-helyiségemet ideiglenesen elhagynom kellett s üzletemet

Fő-utca a városház épületében levő bolthelyiségbe

(Hamerli J. ur keztyü-üzlete mellett) tettem át.

Ez utóbbi azonban oly szűk, hogy nagyárúkeszletemet abban el nem helyezhetem s így engedve a kényszerűségnek, árucikkeimet **tetemeseen le-**szállított **árak mellett kiárúsítom.**

Minél számosabb látogatásért esedez tisztelettel

Kepes Kálmán.

Vidéki megrendelések a legpontosabban teljesítettek.

219

Kitünő összetételű és elismert jószágú

üszög és rozsdá elleni

magcsávázó szer.

Kapható Csurgay Kálmán
gyógyszerésznél
Dunaszekesón.

Egy két hectoliter buzára elégséges csomag ára használati utasítással 30 kr. Nagyobb megrendelésnél (legalább 10 csomag) 1 csomag 25 kr. — Ismét eladók megfelelő árleengedésben részesülnek.

396.

12454. sz.
1883.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék közhírré teszi, hogy Orbán Róza férj. Sorosits Istvánné végrehajthatónak Pakó János végrehajtást szenvedett elleni 140 frt tőke s ennek 1878 évi január hó 1-80 napjától számítandó 6% kamatai 15 frt 15 kr. per. 6 frt 65 kr. végrehajtás folyamodási és 12 frt 45 kr. árverés folyamodási követelések valamint a még netán felmerülő költségei kielégítésére követhető ingatlanok u. m. a perekedői 181. sz. tjkben foglalt I 1/8 telek 589 frt ezennel megállapított kikiáltási ár mellett Pereked községben a községi bírói lakban 1883. évi október hó 10. napjának d. e. 10 órájában megtartandó nyilvános árverésen szükség esetében a kikiáltási mint becsáron alól is eladatni fog.

Az árverezni szándékozók tartoznak bána pénzül az ingatlan m. kikiáltási, mint becsár 10%-tát vagyis 8 frt 90 krt készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kikiáltott kezéhez letenni.

A vevő köteles a vételért három egyenlő részletben és pedig az első részt az árveréstől számítandó 14 nap, a második részt 2 hónap alatt, és a harmadik részt a bánatpénz betudásával 3 hónap alatt minden egyes vételári részlet után az árverés napjától 6% kamatokkal a pécsi kir. adó mint letéti hivatalnál szabályszerű letéti kérelemmel lefizetni.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak 1883. július hó 14. tartott üléséből.

Kiadta:

Visny Pál,
kir. törvényszéki jegyző.

402

Egy nem új, de jókarban levő

Meidinger kályha

397

kerestetik megvétel végett. Értesítés a „Pécs“ kiadó hivatalában.